

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas
Žygimantų g. 2, Vilnius
pateikiama per
Vilniaus apygardos administracinį teismą

Pareiškėjas:

Grant Arthur Gochin
Gimimo data:1963-11-02
Adresas: 10 900 Winnetka ave, Chatsworth, CA 91311
Jungtinės Amerikos Valstijos

Pareiškėjo atstovas (adresas korespondencijai):

Advokatas Rokas Rudzinskas
A. Mickevičiaus g. 14-2, LT-08119 Vilnius
tel.: 8 614 88303, el. Paštas: rokas@rlaw.lt

Institucija kurios sprendimas skundžiamas:

BĮ Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras
Juridinio asmens kodas : 191428780
Adresas: Didžioji g. 17/1, Vilnius

ATSKIRASIS SKUNDAS

Dėl Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020-03-17 nutarties
Administracinėje byloje Nr. eI2-2846-535/2020
2020-03-24, Vilnius

Pareiškėjas kreipėsi į Vilniaus apygardos administracinį teismą su skundu, kuriuo prašė įpareigoti Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrą (toliau - Centras) pakeisti istorinę išvadą. Pareiškėjas nurodė, kad istorinė išvada yra neobjektyvi, nemoksliška, analitiškai sukritikuota autoritetingų istorikų, kad pažyma sukelia pareiškėjui neturtinę žalą - neigiamus emocinius išgyvenimus, kadangi asmenį savo parašu įkūrusį Žagarės getą 1941 m. ir administravusį iki sunaikinimo, nepagrįstai tituluoja Šiaulių žydų gelbėtojų vadu ir organizatoriumi.

Teismas skundą priimti atsisakė. Skundžiamoje nutartyje nurodė, kad:

Teismo vertinimu, **skundžiamas raštas iš esmės yra informacinio, o ne sprendžiamojo pobūdžio dokumentas.** Nors ir teismų praktikoje nustatyta, jog teismas sprendžia ar skundžiamas aktas gali sukelti teisinės pasekmės ar ne tik bylą nagrinėjant iš esmės, tačiau **priėmimo stadijoje akivaizdžiai matyti**, jog ginčijamas aktas pareiškėjui nesukelia teisinių pasekmių, nelemia pareiškėjo materialiuųjų teisių ir pareigų, rašte nesuforuotose pareiškėjui privalomos elgesio taisyklės, **jame pateikta informacija apie** tam tikro laikotarpio Jono Noreikos gyvenimo **faktus.**

Pareiškėjui skundžiamu raštu nėra išsprendžiamas klausimas dėl teisių ar pareigų pareiškėjui, jame yra suteikiama informacija be privalomo pobūdžio patvarkymų, t. y. **tokia informacija tiesiogiai nesukuria pareiškėjui ar kitiems asmenims teisių ar pareigų**, ja nėra pritaikomos poveikio priemonės. **Teismo vertinimu ši pažyma skirta plačiam visuomenės ratui**, joje nenurodytas konkretus asmuo ar įstaiga, kuriai ji parengta.

Pareiškėjas su teismo nutartimi nesutinka, mano, kad ji yra nepagrįsta, priimta skubotai, neįvertinus bylos aplinkybių, todėl prašo teismo nutartį panaikinti ir priimti skundą remiantis žemiau išdėstytais argumentais.

Dėl istorinės pažymos teisinio statuso

Teismas konstatuodamas, kad skundžiamas dokumentas yra informacinio, o ne sprendžiamojo pobūdžio, ABTĮ 17 str. 1 d. 1 p. ir 23 str. 1 d. nuostatas taikė siaurinančiu aspektu. Teismas neatsižvelgė į tai, kad atsakovas pagal Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimų centro įstatymą yra mokslinio - švietėjiško pobūdžio įstaiga, ji nerengia ir nepriima sprendžiamojo - įpareigojančiojo pobūdžio aktų. Ji rengia oficialią mokslinę informaciją visuomenei apie Lietuvos gyventojų genocidą ir rezistenciją. Šia informacija vadovaujasi visi Lietuvos gyventojai. Problema yra tame, kad šios įstaigos informacija dėl Jono Noreikos ir kitų asmenų nėra moksliška, ji yra klaidinanti ir žeidžianti. Taikant teismo logiką nė vienas žmogus neturi teisės skusti nė vieno šios biudžetinės įstaigos publikuoto dokumento, nes jie nėra individualūs aktai ir nėra įpareigojančio požymio.

Teismo nuomonė yra klaidinga. Skundžiamas dokumentas vadinamas pažyma. Taip vadinami dokumentai konstatuojantys faktus, po tyrimo, oficialiu lygmeniu. Tai yra valstybės teikiama informacija, kuriai keliami ženkliai aukštesni patikimumo ir objektyvumo reikalavimai (Viešojo administravimo įstatymas, Visuomenės informavimo įstatymas) nei paprastai publikacijai pristatančiai tarkime įstaigos veiklą ar rengiamą parodą. Pažymoje yra užfiksuotos istorinio tyrimo išvados, istorinė informacija apie asmenį, faktai. Pažyma yra tvari informacija, tai nėra nuomonė ar publikacija, tai aktas, nes juo yra teikiamos išvados apie istorinius įvykius.

Skundžiama pažyma žemina Holokausto aukų atminimą. Viešai skleidžiama netiesa, aukų artimiesiems (ir pareiškėjui) sukelia skausmą, nusivylimą ir apmaudą, kad Holokausto talkininkai yra pripažįstami didvyriais - valstybiniu lygiu, oficialiai. Tuo tarpu dokumentuotas bendradarbiavimas susnaciais lieka neįvardintas ir yra neigiamas. Šios pažymos sukeliama neigiami emociniai išgyvenimai yra teisinės pasekmės, kurios atsiranda kiekvienam 1941-43 m. Holokausto metu Šiaulių apskrityje nužudyto Lietuvos gyventojų artimajam. Manome, kad visi nurodyti asmenys, o tuo pačiu ir pareiškėjas, turi teisę į teisminę pažeistų interesų gynybą. Turi teisę prašyti teismo panaikinti skundžiamą istorinę pažymą ir tokiu būdu pašalintų biudžetinės įstaigos aktu artimiesiems sukeltą emocinį skausmą tokiu būdu atlygintų sukurtą neturtinę žalą ir pašalintų jos grėsmę ateityje.

Dėl teisės pareikšti skundą

Teismo nuomone nei pareiškėjas, nei kuris kitas asmuo (Lietuvos pilietis) neturi teisės skusti LGGRTC rengiamų ir publikuojamų istorinių pažymų, nes jose yra pateikta tik oficiali informacija visuomenei.

Pareiškėjo nuomone jis turi pagrindą reikalauti, kad LGGRTC panaikintų istorinę pažymą. LGGRTC publikuota - **istorinė pažyma daro žalą pareiškėjui. Išaukštindama Joną Noreiką kaip žydų gelbėjimo tinklo vadą ir iniciatorių, biudžetinė įstaiga žemina žuvusių pareiškėjo artimųjų atminimą.**

Gochin'ų šeimos gyvenimas Lietuvoje siekia 600 metų istoriją. Pareiškėjo senelis Shmuel (Samuel) Gochin yra kilęs iš Papilės (Šiaulių apskritis) 1902 m¹. Senelio brolis Mones Gochin su žmona Šeina,

---

¹ LCVA F 412 In 13, B6 L863 Shmuel Gochin šeimos sudėtis

dukromis Leya, Rakhael, Tsile, Maše, Sara ir sūnumis Samuel, Abe, Yakov, Yosel, and Šmerel² (Lietuvos Respublikos piliečiai³) antrojo pasaulinio karo metais liko gyventi Papilėje. Turimais duomenimis jų likimas yra tragiškas, žuvo Šiaulių apskrityje vykdyto Holokausto metu (nužudyti liepos 7 d., liepos 18 d., ir spalio 2 d. Žagarės gete)⁴. Žagarės getas įkurtas Jono Noreikos parašu, jo vadovaujamoje Šiaulių apskrityje.

Pareiškėjo senelio šeima buvo išžudyta Jono Noreikos vadovaujamoje apskrityje, egzistuoja daugybė dokumentų liudijančių Jono Noreikos kolaboravimą su naciais 1941-1943 m., (žr. VAT administracinės bylos Nr. eI-534-281/2019 istorinius dokumentus) tačiau atsakovas nuo 2015 m. viešai neigia Jono Noreikos dalyvavimą Holokauste. Skundžiama antroji pažyma, išaukština šį asmenį iki žydų gelbėtojo statuso. Tokia vieša informacija yra žeidžianti, neatitinka tikrovės ir Viešojo administravimo įstatyme nustatytų objektyvumo reikalavimo.

Skundžiama pažyma sukelia tiesiogines neigiamas teises pasekmes pareiškėjui, daro neturtinę žalą - žemina nužudytų pareiškėjo artimųjų atminimą, sukelia neigiamus emocinius išgyvenimus. Pareiškėjas turi teisę teikti skundą, kad teismas išnagrinėjęs skundžiamo dokumento atitikimą teisės aktų reikalavimams (taikomus istorinio profilio valstybinės įstaigos rengiamiems oficialiems dokumentams) priimtų teisingą sprendimą ir panaikintų aktą sukeliantį neigiamas emocines pasekmes.

Pažymos publikavimas yra tęstinis veiksmas sukeliantis tęstines neigiamas pasekmes. Sutinkamai su LVAT praktika neturtinė žala nebūtinai turi būti įvertinama ir atlyginama pinigais, kartais skundai ir pareiškėjo interesui patenkinti pakanka, kad pažeidimas būtų konstatuotas oficialiu lygiu (*Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. sausio 26 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-756-143/2012*). Šioje byloje manome, kad vien pažeidimo konstatavimo nepakanka. Reikalavimas panaikinti neigiamus emocinius išgyvenimus sukeliančią istorinę pažymą yra tinkamas neturtinės žalos atlyginimo būdas, kuriuo bus išvengta panašios žalos padarymo ateityje. Toks teisių gynimo būdas neužkerta kelio LGGRTC parengti naują pažymą atitinkančią įstatymo interesus ir tokių būdu tinkamai vykdyti įstatymo pavestą misiją.

Atsižvelgiant į išdėstytą gerbiamos Teisėjų kolegijos prašome Panaikinti Vilniaus apygardos administracinio teismo 2020-03-17 nutartį administracinėje byloje Nr. eI2-2846-535/2020 ir išspręsti skundo priėmimo klausimą.

Visais teismo proceso klausimais, maloniai prašome kreiptis į advokatą Roką Rudzinską el. paštu rokas@rlaw.lt ar telefonu 861488303. Korespondenciją skirta pareiškėjui prašome siųsti adresu: advokatų kontora Rudzinskas ir partneriai, A. Mickevičiaus g. 14-2, Vilnius.

Pagarbiai,
Advokatas Rokas Rudzinskas

² LCVA. F. 412. In. 13 B. 13 L. 242.

³ LCVA F. 412. In. 12 B. 67. L. 225

1922 m. sausio 2 d. išduotas vidaus pasas Nr. 623696 Mones Gochin ir 6 šeimos nariams

⁴ Šios aplinkybės yra konstatuotos Lietuvos Vyriausiojo Administracinio teismo 2011-07-21 sprendimu Grant Gochin Lietuvos pilietybės atkūrimo byloje Nr. A822-2124-2011